



Natuurtoets t.b.v. drijvend zonnepark, Millingen

Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming.

R. Olde Wolbers, D.B. Kruijt & N. van Kessel



**WAARDEN
BURG**
Ecology

**we
consult
nature.**

Natuurtoets t.b.v. drijvend zonnepark, Millingen

Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming.

R. Olde Wolbers, D.B. Kruijt & N. van Kessel.

Status uitgave: eindrapport

Rapportnummer:	23-131
Projectnummer:	23-0089
Datum uitgave:	6 april 2023
Projectleider:	D.B. Kruijt, Msc.
Tweede lezer:	N. van Kessel, Msc.
Foto omslag:	U. van Dongen
Opdrachtgever:	Royal HaskoningDHV Dhr. M. de Groot 3818 EX, Amersfoort
Referentie opdrachtgever:	BH5695-MI-CO-230224-1520
Akkoord voor uitgave:	drs. D. Emond
Datum akkoord:	27-03-2023

Graag citeren als: Olde Wolbers, C.J.M.R., D.B. Kruijt & N. van Kessel. 2023. Natuurtoets t.b.v. drijvend zonnepark, Millingen. Rapport 23-131. Waardenburg Ecology, Culemborg.

Trefwoorden: Natuurtoets, drijvend zonnepark, Millingen

Waardenburg Ecology is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Waardenburg Ecology. Opdrachtgever hierboven aangegeven vrijwaart Waardenburg Ecology voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Waardenburg Ecology / Royal HaskoningDHV

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Waardenburg Ecology, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Waardenburg Ecology is een handelsnaam van Bureau Waardenburg BV. Lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015. Waardenburg Ecology hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

Waardenburg Ecology Varkensmarkt 9, 4101 CK Culemborg, 0345 512710
info@waardenburg.eco, www.waardenburg.eco



Inhoud

Samenvatting	4
1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Methodiek onderzoek	5
1.3 Gebiedsbescherming en houtopstanden	7
2 Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep	8
2.1 Beschrijving plangebied	8
2.2 Voorgenomen ingreep	10
3 Toetsing aan de Wnb - Soortenbescherming	11
3.1 Planten	11
3.2 Ongewervelden	13
3.3 Vissen	13
3.4 Amfibieën	14
3.5 Grondgebonden zoogdieren	14
3.6 Vogels	17
3.7 Zorgplicht	18
4 Conclusies en aanbevelingen	19
4.1 Gebiedenbescherming	19
4.2 Houtopstanden	19
4.3 Soortenbescherming	19
5 Literatuur	21



Samenvatting

Project 23-0089, [Natuurtoets t.b.v. drijvend zonnepark, Millingen]

Aspect Soortenbescherming Wnb

Te verwachten beschermde (niet vrijgestelde) soorten	Das; verblijfplaats nabij oeverzone Bever; verblijfplaats nabij oeverzone Algemene broedvogels; potentiële nesten in oeverzone
Nader ecologisch onderzoek noodzakelijk?	Nee
Maatregelen noodzakelijk?	Ja, mitigerende maatregelen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen
Is een ontheffing Wnb noodzakelijk?	Nee

Aspect Gebiedsbescherming Wnb

Mogelijk een (significant) negatief effect?	Nee
Is aanvullend onderzoek nodig?	Nee

Aspect Bescherming van houtopstanden Wnb

Mogelijk een (significant) negatief effect?	Nee
Is een kapvergunning- of melding noodzakelijk?	Nee



1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Initiatiefnemers zijn voornemens om in een oude zandwinput nabij Millingen een drijvend zonnepark te realiseren.

In 2021/2022 heeft Natuurbalans – Limes Divergens BV zowel een quickscan als een nader onderzoek (naar het verspreidingsgebied van vleermuizen, otter, bunzing, hermelijn, wezel, kerkuil, steenuil en kamsalamander) in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd voor het totale plangebied (de zandwinput + ruimere omgeving). Waardenburg Ecology is in 2023 gevraagd om specifiek voor de waterkolom en bodem van de zandwinput en de aangrenzende oeverzone een quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming uit te voeren.

Waardenburg Ecology heeft op basis van een oriënterend veldonderzoek op 16 maart 2023 en bronnenonderzoek de effecten van deze ingreep op beschermde soorten, houtopstanden en gebieden beoordeeld in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN), waardoor het 'Nee, tenzij' -beleid niet van toepassing is.

Het doel van het onderzoek is te bepalen of de voorgenomen ingreep kan leiden tot overtredingen van de regels uit de Wet natuurbescherming. Voorliggend rapport doet verslag van de resultaten van dit onderzoek en geeft adviezen over eventueel te nemen vervolgstappen.

1.2 Methodiek onderzoek

Voorliggende toetsing in het kader van de Wnb is opgesteld op basis van een eenmalig veldbezoek, de huidige ter beschikking staande kennis en inschattingen van deskundigen. Effecten zijn bepaald op basis van de functie van het plangebied en omgeving voor beschermde soorten en de voorgenomen ingreep en beoordeeld in het kader van de Wnb. Voor het wettelijk toetsingskader voor beschermde soorten wordt verwezen naar Bijlage I bij dit rapport.

Bronnenonderzoek

Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd op 18 maart 2023. Bij het raadplegen van de NDFF is uitgegaan van een zoekgebied met een straal van ca. één km om het plangebied (specifiek de waterplas en oeverzone) en gegevens tot tien jaar oud.



Daarnaast is, voor zover nodig, gebruikgemaakt van achtergronddocumentatie (zie literatuurlijst).

Veldbezoek

Het veldbezoek heeft op 16 maart 2023 plaatsgevonden. Daarbij is binnen het plangebied de omliggende oeverzone - met o.a. behulp van een verrekijker – gezocht naar beschermde soorten en sporen (zoals hollen, uitwerpselen, braakballen, knaagsporen). Daarnaast is de zandwinplas zelf onderzocht – met behulp van een remotely operated vehicle (ROV) (figuur 1.1) en een sonar – om te bepalen of in de plas mogelijk geschikt habitat aanwezig is voor beschermde soorten.



Figuur 1.1 Gebruik van de remotely operated vehicle tijdens het veldwerk in de zandwinplas nabij Millingen

De in dit rapport gepresenteerde gegevens over beschermde soorten zijn houdbaar tot drie jaar na afronding van het veldonderzoek. Indien de in dit rapport beschreven ingreep wijzigt dan wel wordt uitgevoerd na maart 2026 kan een actualisatie van het onderzoek nodig zijn.

Veldonderzoek is altijd een momentopname. Waardenburg Ecology waarborgt dat het onderzoek is uitgevoerd door deskundige onderzoekers volgens de gangbare standaardmethoden. Het bureau is niet aansprakelijk voor waarnemingen van soorten door derden en waarnemingen die na afronding van de studie bekend worden gemaakt.



1.3 Gebiedsbescherming en houtopstanden

Natura 2000-gebieden

De Wnb regelt de bescherming van (de doelen voor) Natura 2000-gebieden. Artikel 2.7 verplicht initiatiefnemers om vooraf te beoordelen of plannen, projecten en activiteiten in (de nabijheid van) Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op Natura 2000-gebieden. Als uit de beoordeling blijkt dat geen effecten optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project of handeling niet nodig. Zijn (significant) negatieve effecten niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling nodig.

Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied. Het ligt hemelsbreed op ongeveer 2 km afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken. Gezien de aard en omvang van de voorgenomen ingreep en de afstand tot Natura 2000-gebieden is het uitgesloten dat de ingreep aantasting van relevante soorten en begroeiingen in Natura 2000-gebieden veroorzaakt, met mogelijke uitzondering van - tijdelijke - effecten van stikstof tijdens de aanleg van het zonnepark. Een beoordeling van effecten van stikstofdepositie op beschermde gebieden maakt geen onderdeel uit van dit rapport.

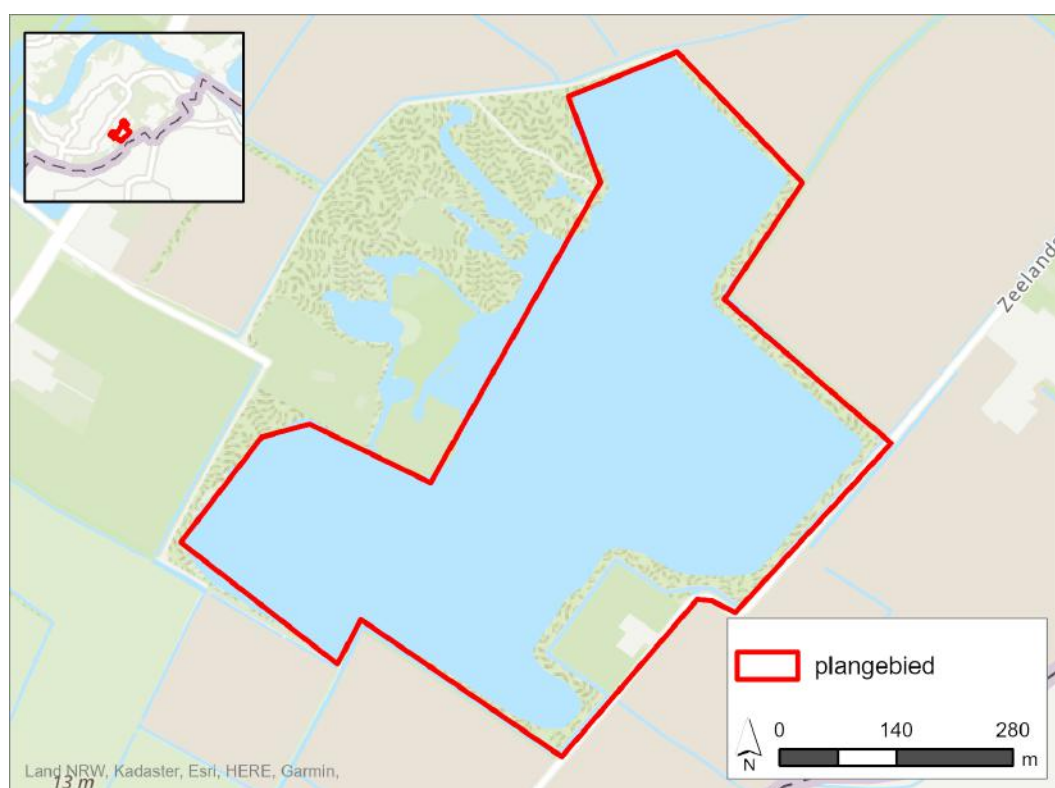
Houtopstanden

Met de ingreep worden geen houtopstanden gekapt. De regels ten aanzien van houtopstanden zoals vermeld in Hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming zijn dus niet van toepassing.

2 Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen in de Gelderse Ooijpolder, ten zuiden van Millingen aan de Rijn en Kekerdom. Op twee kilometer ten noorden van het plangebied ligt het natuurgebied de Millingerwaard, dat onderdeel is van Natura 2000-gebied Rijntakken.



Figuur 2.1 Ligging plangebied (rood omkaderd) drijvend zonnepark zandwinput nabij Millingen

De voorgenomen ingreep zal plaatsvinden in de zandwinput. De plas zelf is relatief groot en het water heeft een slechte doorzicht (zelfs langs de oever kan je de bodem op één meter diepte niet zien). De diepte van de bodem loopt vanaf de oevers snel af tot een diepte van circa 25 meter in het midden van de plas.

De oevers bestaan afwisselend uit stenen, open plekken en rietkragen (figuur 2.2). Langs de plas loopt een singel van zwarte elzen, meidoorn en braamstruweel (figuur 2.3). Aan de noord-westelijke kant van de plas – tegenover de locatie van het plangebied – ligt een bosje bestaande uit naald- en loofbomen, braamstruwelen, moerassige delen met riet en open plekken. De plas is verder rondom omgeven door grasland, met ten zuiden van het bosje twee oude vervallen gebouwen. Halverwege het bosje bevindt zich ook een gebouw, evenals ten zuid-westen van het plangebied.



Figuur 2.2 De oostkant van de zandwindput met een rietkraag als oever, waar de ingreep plaats zal vinden. Foto is gemaakt in noord-oostelijke richting.

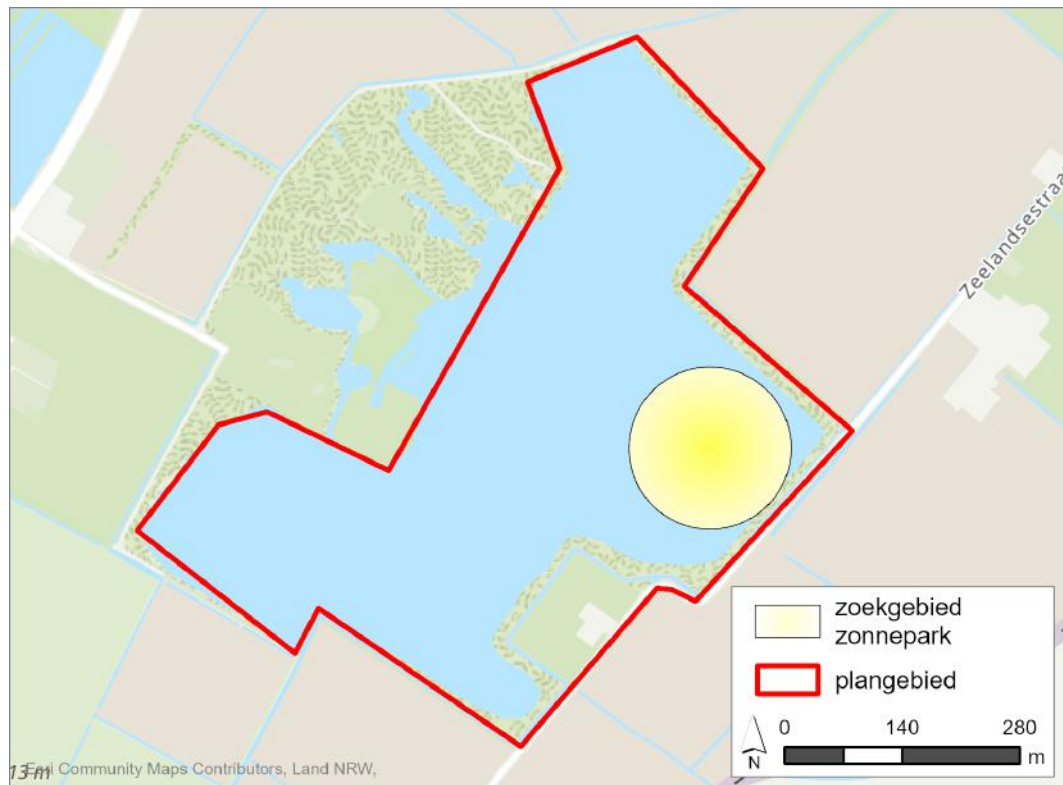


Figuur 2.3 Overzichtsfoto van de zandwinput. Foto is genomen vanuit het oosten richting het westen.



2.2 Voorgenomen ingreep

Er is geen detailinformatie beschikbaar met betrekking tot de ingreep. De onderzochte locatie betreft een zoekgebied voor de aanleg van een zonnepark op water. Bij de beoordeling is ervan uitgegaan dat het beoogde zonnepark op ruime afstand (>20 meter) van de oeverzone komt te liggen. Er is gekeken naar de mogelijke effecten van de te plaatsen zonnepanelen op de aquatische beschermde soorten die in de plas zelf, of in de oevers kunnen zitten.



Figuur 2.4 Zoekgebied van de voorgenomen ingreep (blauwe cirkel) van het zonnepark in de zandwindput nabij Millingen (bron: Google Maps).



3 Toetsing aan de Wnb - Soortenbescherming

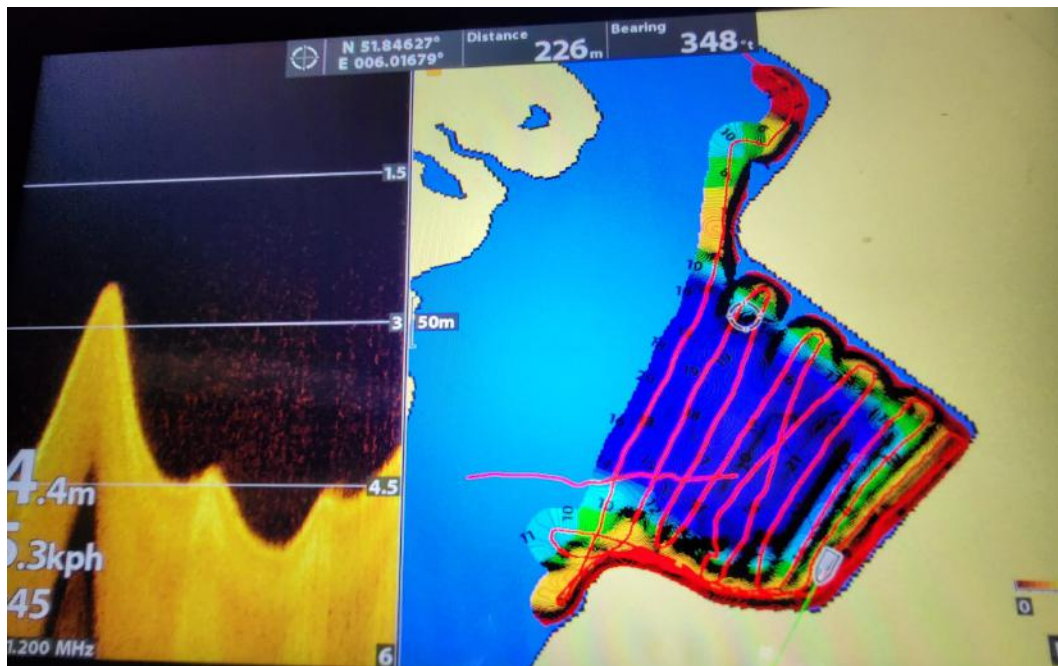
Het plangebied bevindt zich in de zandwindplas en bestaat daardoor enkel uit oppervlakte water en aanliggende oevers. Bebouwing, bestrating, gazon, bomen en struiken zijn niet aanwezig. Op basis van verspreidingsgegevens (NDFF, 2023), de twee eerder uitgevoerde onderzoeken in 2021/2022 (van der Pol, 2021; van der Pol, 2022) en het onderzochte biotoop (specifiek in de waterkolom/bodem en de aangrenzende oeverzone) wordt binnen dit onderzoek alleen nader ingegaan op de (potentiële) betekenis van het plangebied voor planten, ongewervelden, vissen, amfibieën, grondgebonden zoogdieren en vogels.

3.1 Planten

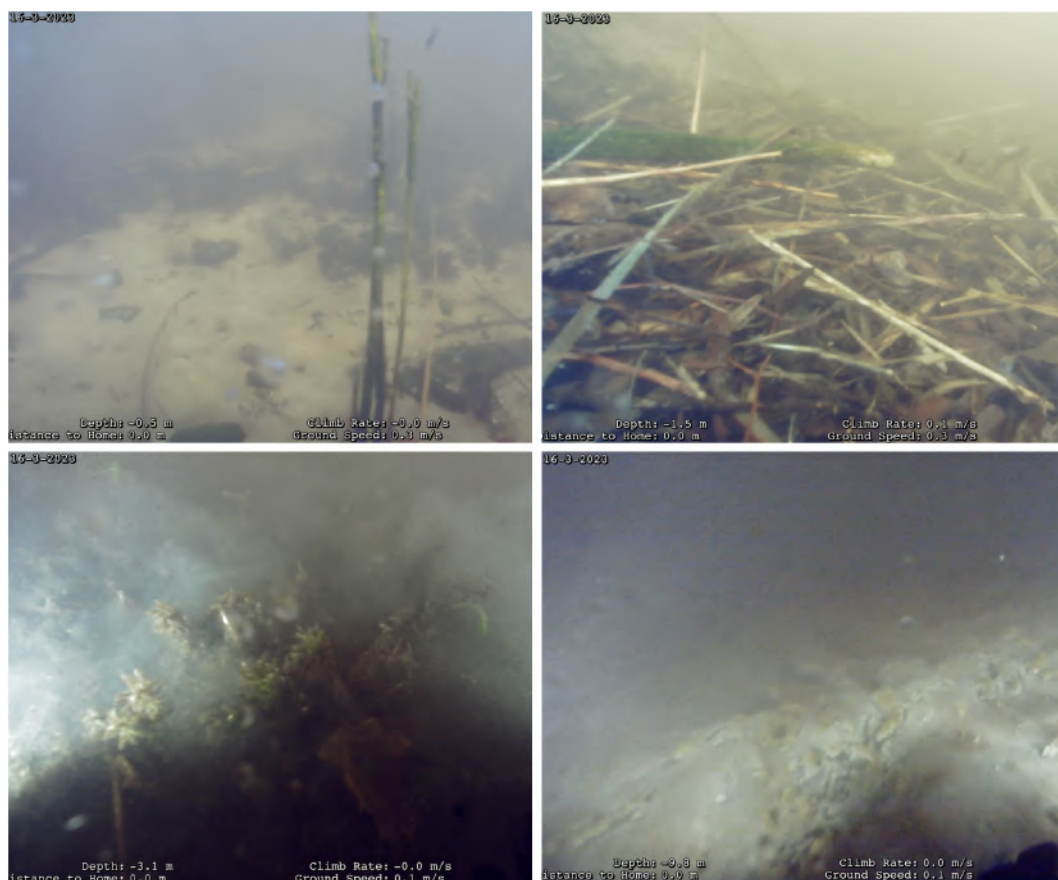
3.1.1 Functie van het plangebied

Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) wordt geconcludeerd dat het onderzochte plangebied géén betekenis heeft voor beschermde plantensoorten die binnen het water en de aangrenzende oeverzone kunnen voorkomen. In de NDFF en van der Pol (2022) worden wel diverse beschermde soorten vermeld uit de directe omgeving. Dit betreffen allen soorten van (bloemrijke) akkers en rudimentale gronden, deze habitats komen niet voor binnen het onderzochte plangebied.

Tijdens het veldonderzoek zijn tevens geen geschikte groeiplaatsen aangetroffen voor beschermde plantensoorten. De plas loopt vanaf de oevers relatief stijl af, en in het midden van de plas is het ruim 20 meter diep (figuur 3.1). Daarnaast bestaat de bodem onder de te plaatsen zonnepanelen voornamelijk uit slibbig sediment. Met de ROV zijn tenslotte ook geen beschermde soorten en/of geschikte habitats aangetroffen. Wél is in de ondiepe oeverzone de algemene soort smalle waterpest aanwezig (zie foto's figuur 3.2). De ondiepe oeverzone lijkt daarmee geschikt voor de ontwikkeling van algemene soorten macrofyten. Aanvullend macrofyten (veld)onderzoek in het kader van de KRW zal door Waardenburg Ecology uitgevoerd worden medio juni 2023.



Figuur 3.1 Foto van het diepte profiel van het deel van de zandwinput waar de zonnepanelen dienen te komen, gemaakt met de sonar.



Figuur 3.2 Foto's van de bodem onderwater, gemaakt met de ROV. Linksboven: 0,5m diepte met helofyten. Rechtsboven: 1,5m diepte met tak en bladval. Linksonder: 3m diepte met smale waterpest en rechtsonder: 10m diepte met enkel zand en klei.



3.1.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb

Aangezien de aanwezigheid van beschermde soorten planten in het plangebied kan worden uitgesloten, zijn ook negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingreep uitgesloten. Daarmee is ook overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van beschermde planten uitgesloten.

3.2 Ongewervelden

3.2.1 Functie van het plangebied

Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) en het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het onderzochte plangebied géén betekenis heeft voor beschermde soorten ongewervelden. In de nabijgelegen Millingerwaard zijn incidentele waarnemingen bekend van de beekrombout, rivierrombout, gevlekte witsnuitlibel en sierlijke witsnuitlibel (NDFF, Van der Pol, 2022). Voor de meer aan stromend water gebonden soorten zoals beek- en rivierrombout is geen geschikt habitat aanwezig binnen het plangebied. Ook de gevlekte- en sierlijke witsnuitlibel, soorten van een goed ontwikkelde vegetatie- en structuurrijk water, zijn niet te verwachten binnen het plangebied gezien de slechts incidentele waarnemingen en het ontbreken van geschikt habitat gezien de relatief steil aflopende oevers.

3.2.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb

Aangezien de aanwezigheid van beschermde soorten ongewervelden in het plangebied kan worden uitgesloten, zijn ook negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingreep uitgesloten. Daarmee is ook overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van beschermde ongewervelden uitgesloten.

3.3 Vissen

3.3.1 Functie van het plangebied

Uit de verspreidingsgegevens van (NDFF) blijkt dat grote modderkruiper voorkomt in de Zeelandse wetering. Deze watergang loopt ten zuiden van de plas langs de Duitse grens, en ligt op circa 200 meter afstand van het plangebied. Van de zandwinplas zelf zijn geen waarnemingen bekend. Grote modderkruiper is een soort die voorkomt in voornamelijk ondiep water met veel vegetatie. Tijdens het veldonderzoek is gebleken dat de zandwinplas zelf steile oevers heeft en relatief snel diep wordt. Dit maakt het ongeschikt habitat voor deze soort. Vanuit NDFF zijn ook geen waarnemingen bekend uit het plangebied (de zandwinplas) zelf. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het plangebied géén betekenis heeft voor beschermde soorten vissen.



3.3.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb

Aangezien de aanwezigheid van beschermde soorten vissen in het plangebied kan worden uitgesloten, zijn ook negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingreep uitgesloten. Daarmee is ook overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van beschermde vissen uitgesloten.

3.4 Amfibieën

3.4.1 Functie van het plangebied

Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) en het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het onderzochte plangebied géén betekenis heeft voor beschermde amfibieënsoorten. In de ruimere omgeving zijn wel waarnemingen bekend van alpenwatersalamander, boomkikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad (NDFF, van der Pol, 2022). De onderzochte plas en aangrenzende oeverzone bevatten echter geen geschikt habitat voor deze soorten. De plas is groot, diep, en de bodem loopt snel af vanaf de oeverzone. Daarnaast is de bodem zeer slibrijk en is er weinig vegetatie voor amfibieën om zicht tussen te verschuilen voor predatoren.

3.4.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb

Aangezien de aanwezigheid van beschermde soorten amfibieën in het plangebied kan worden uitgesloten, zijn ook negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingreep uitgesloten. Daarmee is ook overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van beschermde amfibieën uitgesloten.

Grondwerkzaamheden in de oeverzone van de waterplas kunnen algemeen voorkomende amfibieën van het *'Beschermsregime andere soorten'* treffen. Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) zijn in de oeverstroken van de plas bruine kikker (eenmalig in 2014 aan de noordzijde van de plas) en kleine watersalamander aangetroffen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en is dus geen ontheffing nodig. Het betreft algemeen voorkomende soorten (lokaal, regionaal en landelijk) en het aantal dieren dat potentieel gemoeid is met de (lokale) ingreep is beperkt. De gunstige staat van instandhouding van deze soorten is daarom niet in het geding.

3.5 Grondgebonden zoogdieren

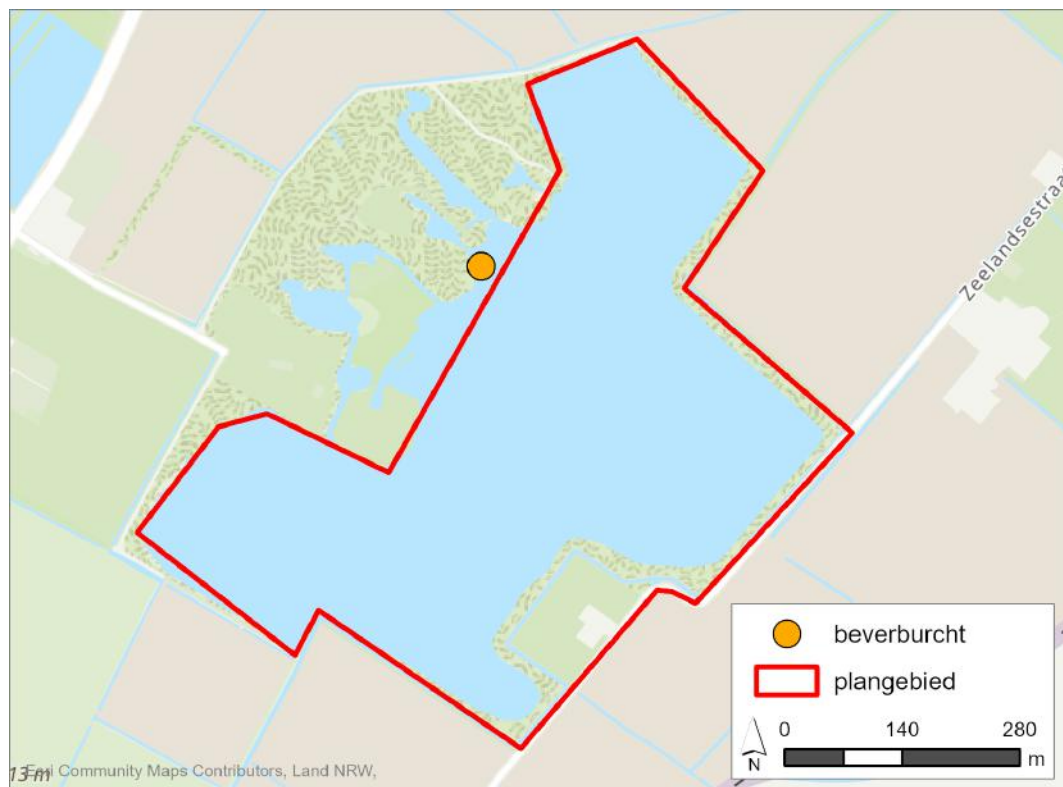
3.5.1 Functie van het plangebied

Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) en Van der Pol (2022) blijken in de directe omgeving van het plangebied bunzing, hermelijn, wezel, das, otter en bever voor te komen. Tijdens het veldonderzoek zijn daarnaast in het bosje aan de noordzijde van de plas verse beversporen en een beverburcht gevonden (figuur 3.3, 3.4 en 3.5). Deze bevindingen zijn



eerder al gemeld door Van der Pol (2022). Hiermee is rekening gehouden met de aanleg van de zonnepanelen in het plangebied en zijn er aanpassingen gedaan in de geplande werkzaamheden.

De das komt tevens in hetzelfde bosje voor, echter zijn geen sporen en/of pijpen aangetroffen in de oeverzone. Het onderzochte plangebied binnen dit onderzoek (oeverzone rond de plas) heeft dan ook geen essentiële functie voor dassen. Otter, bunzing, hermelijn en wezel zijn tijdens het nader onderzoek door Van der Pol (2021) tevens niet aangetroffen rondom de plas en oeverzone. Het onderzochte plangebied binnen dit onderzoek heeft dan ook geen functie voor deze soorten.



Figuur 3.3 *Locatie van de beverburcht (aangegeven met de rode ster) die gevonden is in het plangebied tijdens het veldwerk op 16 maart 2023.*



Figuur 3.4 Verse beversporen die gevonden zijn tijdens het veldwerk in het bosje dichtbij de beverburcht.



Figuur 3.5 De beverburcht op 16 maart 2023. De verse takken die bovenop de burcht liggen duiden erop dat de burcht bewoond is.



3.5.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb

De aanwezigheid van bunzing, hermelijn, wezel en otter in het plangebied kan worden uitgesloten, negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingreep zijn uitgesloten. Daarmee is ook overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van deze soorten uitgesloten.

Mogelijk kan door de werkzaamheden (aanvoer van materialen ten behoeve van de aanleg van het zonnepark) in de oeverzone aan de noordkant van de waterplas wel verstoring plaatsvinden van de vaste rust- en verblijfplaatsen van bever en das. Om overtreding van verbodsbepalingen en het aanvragen van een ontheffing te voorkomen worden hiervoor mitigerende maatregelen aanbevolen.

Grondwerkzaamheden in de oeverzone van de waterplas kunnen tevens algemeen voorkomende zoogdieren van het '*Beschermingsregime andere soorten*' treffen. Op grond van verspreidingsgegevens (NDDF) zijn in het plangebied aardmuis, bosmuis, dwergmuis, egel, haas, konijn, ree, veldmuis, en vos aangetroffen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en is dus geen ontheffing nodig. Het betreft algemeen voorkomende soorten (lokaal, regionaal en landelijk) en het aantal dieren dat potentieel gemoeid is met de (lokale) ingreep is beperkt. De gunstige staat van instandhouding van deze soorten is daarom niet in het geding.

3.5.3 Maatregelen

Om overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van bever en das te voorkomen dient bij de eventuele aanleg van het zonnepark het materiaal via de weg aan de oostzijde van het plangebied aangevoerd te worden. Het betreft de kortste afstand tot de beoogde locatie, op die wijze wordt tevens voldoende afstand (>100m) gehouden tot het gebied aan de westzijde van de plas waar zich bever en das bevindt.

Het plaatsen van de zonnepanelen op de zandwinplas dient daarnaast overdag plaats te vinden tussen een half uur na zonsopkomst en een half uur voor zonsondergang en niet in de kwetsbare periode van mei t/m augustus. Dit om eventuele verstoring van de bever als avond- en nachttactieve soort te voorkomen.

3.6 Vogels

3.6.1 Functie van het plangebied

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats

Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats¹ vastgesteld in de waterplas en de aangrenzende oeverzone. Op grond hiervan

¹ Op grond van door het voormalige ministerie van LNV verstrekte handreikingen worden nesten van de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen beschouwd: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief, zwarte wouw.



wordt de aanwezigheid van nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats uitgesloten.

Vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is

De oeverzone rondom de plas vormt wel geschikt broedbiotoop van algemeen voorkomende vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is.

Tijdens het veldwerk zijn enkele kuifeenden waargenomen. Kuifeenden zijn alleseters, maar eten voornamelijk schelpdieren. Op beelden van de sonar en de ROV zijn geen mosselbanken waargenomen. Mogelijk leeft de soort op de plas van de aanwezige macrofyten en de daartussen levende macrofauna.

3.6.2 **Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb**

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats

Effecten van de voorgenomen ingreep op soorten met een jaarrond beschermd nest zijn uitgesloten. Voor deze soorten heeft het plangebied namelijk geen betekenis.

Vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is

Eventuele grond- en snoeiwerkzaamheden in de oeverzone in het broedseizoen kunnen ertoe leiden dat nesten van vogelsoorten die in gebruik zijn beschadigd raken of verlaten worden door de oudervogels als gevolg van verstoring. Dit is verboden op grond van de Wnb. Hiervoor is geen ontheffing mogelijk. Het vernietigen en verstoren van in gebruik zijnde nesten moet worden voorkomen.

3.6.3 **Maatregelen**

Vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is

Door het nemen van de volgende maatregelen wordt overtreding van verbodsbepalingen voorkomen:

- De werkzaamheden in de oeverzone buiten het broedseizoen uitvoeren. Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Wnb geen standaardperiode gehanteerd. De lengte en de aanvang van het broedseizoen verschillen per soort. Globaal moet voor het broedseizoen rekening gehouden worden met de periode half maart tot half augustus.

3.7 **Zorgplicht**

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht. De algemene zorgplicht (Wnb, art. 1.11) geldt altijd en voor iedereen. Of het nu wel of niet om beschermde soorten gaat en of er nu wel of geen ontheffing nodig is of vrijstelling geldt. Aan de zorgplicht kan worden voldaan door bij verstoring van dieren tijdens de werkzaamheden deze de gelegenheid te geven te vluchten naar een nieuwe leefomgeving.



4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Gebiedenbescherming

Natura 2000-gebieden

(Significant) negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten. Mogelijk zijn er wel tijdelijke effecten van stikstof tijdens de aanleg van het zonnepark. Dit zou door middel van een stikstofberekening of Aeriusberekening uitgevoerd kunnen worden.

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt niet in (de omgeving van) het NNN, dus het toetsingskader van het NNN is niet van toepassing.

4.2 Houtopstanden

Met de ingreep worden geen houtopstanden gekapt. De regels ten aanzien van houtopstanden zoals vermeld in Hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming zijn niet van toepassing.

4.3 Soortenbescherming

Te verwachten beschermde (vrijgestelde) soorten

Het plangebied vormt leefgebied voor enkele algemeen voorkomende beschermde soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren. Werkzaamheden in de oeverzone in het kader van de voorgenomen ingreep kunnen deze soorten treffen. Het gaat om soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt voor overtreding van verbodsbepalingen bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Een ontheffing is daarom niet nodig.

Maatregelen om overtreding Wnb te voorkomen

Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van bever en algemene broedvogels om negatieve effecten op deze soorten - en daarmee overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb - te voorkomen.



Door het nemen van de volgende maatregelen wordt overtreding van verbodsbepalingen voorkomen:

- Aanvoer van materialen via de oostzijde van het plangebied om voldoende afstand te houden tot de verblijfplaatsen van bever en das.
- Geen werkzaamheden uitvoeren in de kwetsbare periode van mei t/m augustus.
- Het overdag plaatsen van de zonnepanelen op de zandwinplas tussen een half uur na zonsopkomst en een half uur voor zonsondergang.
- Snoeien van beplanting en overige werkzaamheden in de oeverzone buiten het broedseizoen uitvoeren. Voor het broedseizoen wordt geen (wettelijke) standaard periode gehanteerd. Globaal moet voor het broedseizoen rekening worden gehouden met de periode maart tot half augustus.

Maatregelen om aan Zorgplicht te voldoen

In het kader van de Zorgplicht wordt aanbevolen de volgende maatregelen te treffen:

- Werkzaamheden in de oeverzone bij voorkeur in de periode tussen augustus en oktober (of november als de watertemperatuur het toestaat); buiten de voorplanting- en overwinteringsperiode.
- Werkzaamheden op/in het water vanuit één richting uitvoeren en bij voorkeur werken richting een open deel van het water, zodat vissen en amfibieën kunnen vluchten naar aansluitende water.

Voor andere beschermde soorten heeft het plangebied geen betekenis of zijn negatieve effecten van de voorgenomen ingreep uitgesloten.



5 Literatuur

Goutbeek, A. Foppen, R. 2022. Passende beoordeling zonnepark Millingen aan de Rijn. Sovon-rapport 2022/xx. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

NDFF. www.ndff.nl. Geraadpleegd op 18 maart 2023.

Ministerie van Economische Zaken. 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag

Van der Pol, N., 2021. Nader onderzoek aanleg zonnepark Millingen aan de Rijn. Toetsing Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming. Projectnr. 22-084. Natuurbalans - Limes Divergens BV, Nijmegen.

Van der Pol, N., 2022. Quick scan beschermde natuur Aanleg zonnepark Millingen aan de Rijn. Toetsing Wet natuurbescherming, onderdelen soortenbescherming en gebiedsbescherming en toetsing GNN en GO. Projectnr. 21-203. Natuurbalans - Limes Divergens BV, Nijmegen.



Bijlage I Toetsingskader beschermde soorten Wet natuurbescherming

Algemeen

De Wnb heeft als doel het behoud van de biodiversiteit en duurzaam gebruik van de bestanddelen daarvan. De wet regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, van soorten planten en dieren en van houtopstanden. De bescherming van plant- en diersoorten is geregeld in 'Hoofdstuk 3 Soorten' van de Wnb. De Wnb bevat een algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten, beschermd of niet. Daarnaast voorziet de wet in strikte verboden die gelden voor beschermde soorten. Daarbij gaat de wet uit van het 'nee-tenzij' principe: schadelijke handelingen zijn verboden, tenzij dit nadrukkelijk is toegestaan. De provincies zijn in principe bevoegd gezag voor de soortenbescherming van de Wnb. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk bevoegd gezag.

Deze bijlage beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming voor zover relevant voor voorliggend onderzoek. De informatie in deze bijlage is deels ontleend aan de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016).

Zorgplicht

De Wnb bevat een algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wilde levende dieren en planten, ongeacht of ze beschermd zijn. Dit betekent bijvoorbeeld dat initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen, beheer- en onderhoudswerk en evenementen zich daaraan voorafgaand op de hoogte (laten) stellen van de aanwezige natuurwaarden en de mogelijke effecten van hun voorgenomen handelingen op deze waarden. Bij de uitvoering van die handelingen moeten negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen dan wel beperken of ongedaan gemaakt worden.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar, maar kan door toepassing van bestuursdwang wel worden gehandhaafd.

Beschermingsregimes

De Wnb onderscheidt bij de bescherming van soorten drie beschermingsregimes: *Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn*, *Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn* en *Beschermingsregime andere soorten*. Elk beschermingsregime kent zijn eigen verbodsbepalingen (tabel 1.1). Verbodsbepalingen mogen niet overtreden worden, tenzij hiervoor een vrijstelling (een uitzondering op een wettelijk verbod) of ontheffing is verleend. De interpretatie van verbodsbepalingen verschilt per bevoegd gezag.



Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in het wild levende vogels van soorten als genoemd in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn met uitzondering van vogels. Vogels vallen onder Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn.

Beschermingsregime andere soorten

Soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Bij de bescherming van vogels maken provincies en Rijk onderscheid tussen soorten met jaarrond beschermde nesten en soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Voor een aantal vogelsoorten geldt dat hun nesten jaarrond beschermd zijn, ook als de soort op het moment van de handeling geen gebruik maakt van het nest. Dit is het geval wanneer een vogelsoort jaarlijks terugkeert naar zijn nest en niet of nauwelijks in staat is om elders in zijn leefgebied een vervangend nest te vinden of te maken. Nesten van andere soorten mogen weggehaald worden indien het nest op dat moment aantoonbaar niet in gebruik is als broedlocatie. Het seizoen is hierbij niet relevant, wat er toe doet is of het nest in gebruik is voor het broeden. De lijsten met soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen verschillen per bevoegd gezag.

Tabel 1 *Overzicht verbodsbepalingen beschermde soorten per beschermingsregime Wet Natuurbescherming (Bron: brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016).*

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen



Afwijken van verbodsbepalingen

Vrijstelling

Voor een aantal beschermde soorten en handelingen gelden vrijstellingen en is daarom geen ontheffing nodig. Vrijstellingen zijn onder andere verleend in de vorm van provinciale verordeningen en bij ministeriële regeling. In de verordening of regeling staat aangegeven voor welke verbodsbepalingen, voor welke handelingen en voor welke soorten de vrijstelling geldt. Er geldt bijvoorbeeld een vrijstelling voor een aantal algemeen voorkomende soorten amfibieën en zoogdieren bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en beheer en onderhoud van gebieden.

Daarnaast gelden er vrijstellingen voor handelingen die *aantoonbaar* worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Het kan gaan om handelingen in het kader van bestendig beheer of onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijgesteld zijn ook handelingen die onderdeel zijn van een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of een programma in het kader van een programmatische aanpak, als bij de totstandkoming van het beheerplan of het programma de desbetreffende handelingen zijn getoetst aan de criteria voor afwijking van de soortenbeschermingsregimes.

Ontheffing

Voor handelingen is een ontheffing van de Wnb nodig als:

- Er geen maatregelen mogelijk zijn om het overtreden van de verbodsbepalingen te voorkomen.
- Er geen vrijstelling geldt op grond van een provinciale verordening, ministeriële regeling, gedragscode, beheerplan Natura 2000 of programmatische aanpak.

Een ontheffing wordt uitsluitend verleend als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

- Er is geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep (andere locatie, andere werkwijze, andere planning).
- Er is sprake van een in de wet genoemd belang. De belangen verschillen per beschermingsregime. Voor de soorten die beschermd zijn onder de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de in deze richtlijnen genoemde belangen, bijvoorbeeld volksgezondheid of openbare veiligheid. Voor de soorten van het Beschermingsregime andere soorten gelden de in de Habitatrichtlijn genoemde belangen, plus een aantal aanvullende belangen, waaronder ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud.
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

De termijn voor het behandelen van een aanvraag bedraagt 13 weken met de mogelijkheid om dit eenmalig te verlengen met 7 weken.